

KAVCIJSKI SISTEM ZA EMBALAŽO PIJAČ V SLOVENIJI: Zakaj ne smemo zavlačevati?

Kriza zaradi odvisnosti od uvoza surovin se bo stopnjevala

Kriza, s katero se trenutno spopadamo, je poudarila šibkosti v dobavnih in vrednostnih verigah. Strategija razvoja Slovenije ocenjuje, da je slovensko gospodarstvo odvisno od uvoza surovin, kar predstavlja visoko tveganje. Še toliko bolj pomembne so okoljsko in ekonomsko učinkovite prakse, ki bodo povečale krožnost in s tem zagotovile večjo odpornost gospodarstva na tveganja. Kavcijski sistem za embalažo pijač to zagotovo je.

Gospodarstvo izgublja dragocene surovine, Slovenija letno 137 milijonov plastenk

Spodnja slika prikazuje, koliko plastenk bo izgubila industrija pijač, če v naslednjih letih Slovenija ne zagotovi kakovostnega, učinkovitega zbiranja in recikliranja. Višji delež recikliranja pomeni manj izgubljenih surovin, ki zdaj končajo v sežigalnicah, na odlagališčih in v naravi. Samo s kavcijskim sistemom je mogoče zagotoviti dovolj kakovosten material za recikliranje v novo embalažo za

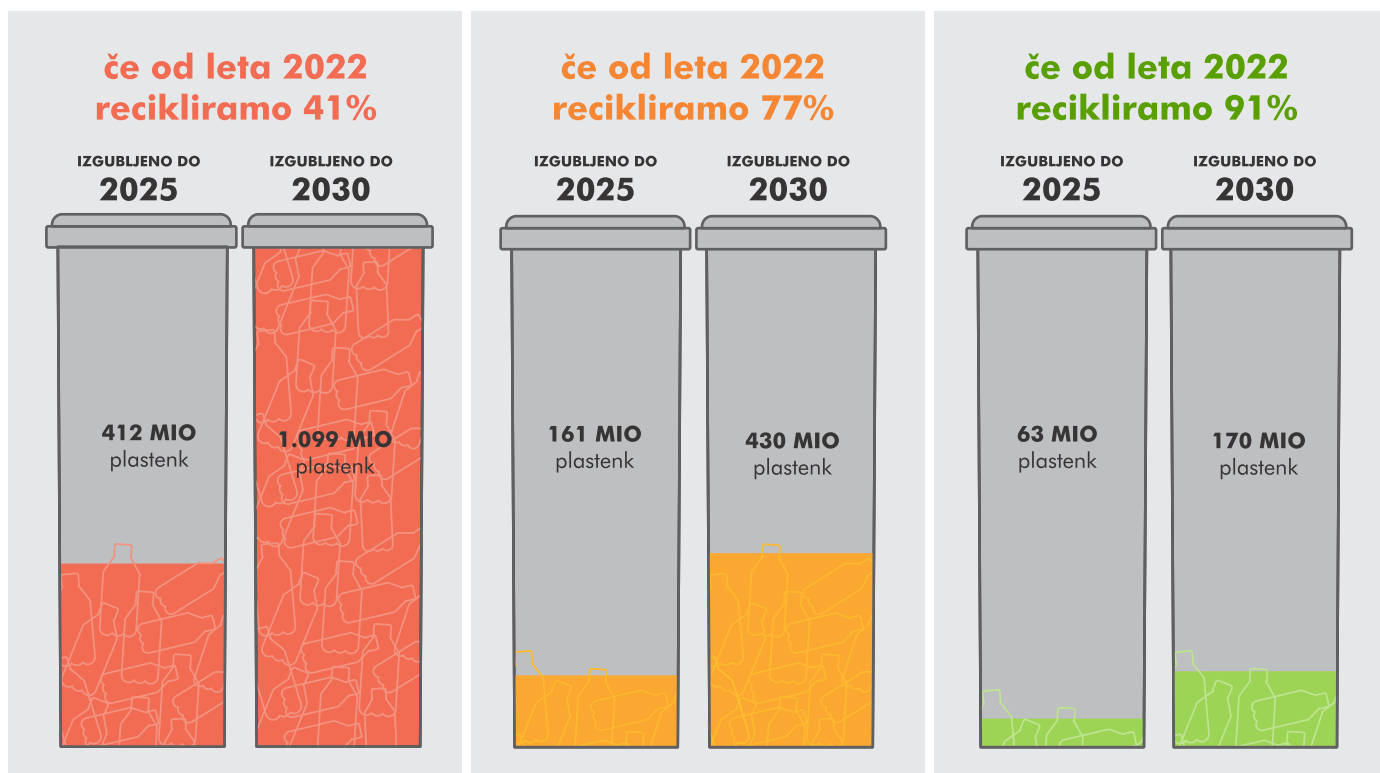
prehrano, oziroma preprečiti uhajanje kakovostnega materiala v manj kakovostno recikliranje (npr. PET plastenke v preproge).

»Plastika naj ostane v gospodarstvu, ne v okolju.«
(Ellen Mac Arthur Foundation)

Cilji Evropske unije: leto 2025 se hitro bliža

Do leta 2025 je za recikliranje potrebno ločeno zbrati najmanj 77 %, do konca leta 2029 najmanj 90 % plastenk. Plastenke morajo do leta 2025 vsebovati vsaj 25 % reciklirane plastike, do leta 2029 pa že 30 %. Za to so nujni učinkoviti sistemi zbiranja, med njimi se je kot najbolj ([tudi stroškovno](#)) učinkovit že zdaj izkazal kavcijski sistem - v 12 evropskih držav že danes tako zberejo preko 80 %, v nekaterih že močno preko 90 % plastenk.

Zaradi dajatve v višini 0,8 evrov na kilogram nerekiclrane odpadne plastične embalaže Slovenija vsako leto v proračun EU plača več kot 10 milijonov evrov.

Trenutno stanje v Sloveniji: tako, kot je, ciljev ne bomo dosegli

Natančnih podatkov o količinah nastale, ločeno zbrane in reciklirane embalaže pijač nimamo. Uradno je Slovenija poročala o več kot 60 % recikliranja odpadne plastične embalaže, realnejše ocene se gibljejo okrog 33 %. [Eunomia](#) navaja, da je Slovenija leta 2017 reciklirala le 41 % PET plasten.

Po novem bodo kot reciklirani lahko šteli samo odpadki, ki bodo dejansko reciklirani. Pred tem se je med reciklirane lahko štela tudi plastika, predelana v gorivo za sežig ali sosežig.

Podnebna kriza je vse hujša, k njej prispeva tudi plastika

V svojem celotnem življenjskem ciklu, od proizvodnje iz primarnih surovin do odpadka, plastika pomembno prispeva k zaostrovanju podnebne krize.

Letne emisije, povezane s proizvodnjo plastike, so 13,4 milijonov ton - 28 % vseh emisij TGP evropske kemične industrije. Globalna proizvodnja in sežig plastike sta samo leta 2019 prispevala emisije TGP v obsegu 189 termoelektrarn na premog.

Trajnostna embalaža bo kmalu ambicija vseh

Nova direktiva EU o okoljski zasnovi izdelkov bo zahtevala, da trajnostni izdelki (vzdržljivi, zanesljivi, ponovno uporabni, ...) postanejo norma na trgu EU.

Plastična embalaža, ki je ni mogoče reciklirati, bo v prihodnosti lahko prepovedana. Embalažnina bo postala modulirana: znesek embalažnine bo višji za embalažo, ki jo je težje reciklirati.

Organizacija Oceana poudarja, da bi za zmanjšanje onesnaževanja s plastiko [morali povečati uporabo embalaže za ponovno polnjenje](#).

Povečanje deleža te embalaže za samo 10 % bi lahko zmanjšalo onesnaževanje morij in oceanov s plastenkami za 22 %. To je 7,6 milijard kosov plasten.

Na svetovni ravni je zamenjava samo 20 % plastične embalaže za enkratno uporabo z embalažo za večkratno uporabo poslovna priložnost, vredna najmanj 10 milijard USD.

Enoten kavcijski sistem lahko vzpostavi infrastrukturo tudi za [povratno embalažo pijač](#).

Ambiciozne blagovne znamke že zdaj podpirajo kavcijske sisteme

Ker se zavedajo nujnosti tega, da zbrani material zaradi zmanjšanja potrebe po uvozu surovin ostane znotraj industrije pijač, da ga je dovolj in da je dobre kakovosti, so za ambiciozna podjetja učinkoviti kavcijski sistemi med prioritarnimi temami. Nekatera so jih v Evropi tudi že javno podprla.

Ljudje hočejo priložnost, da delajo dobro in prav. In to čimprej.

Kavcijsko zakonodajo je vsepovsod - od Severne Amerike do Avstralije in po vsej Evropi - javnost od nekdanj močno podpirala. V 12 državah EU je ta podpora od 60 do več kot 90 odstotna. V anketi Eko kroga kavcijski sistem v Sloveniji podpira več kot 99 % vprašanih.